

Campus Obert

TEMA

Donar accessibilitat a la investigació

Deu arxius de Balears ofereixen els seus documents a través d'internet sobre una mateixa plataforma col·laborativa. Podeu accedir a través del portal <https://arxiu-historic.uib.cat/>

Els arxius històrics passen del pergamí a la web

♦ Miquel Pastor Tous *

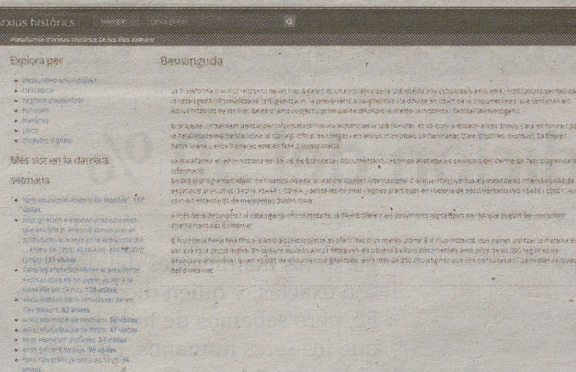

La Plataforma d'Arxius Històrics de les Illes Balears, presentada el passat 12 de maig pel rector de la UIB, trasllada el concepte de catàleg col·lectiu, ja molt difós entre les biblioteques, al món dels arxius.

La idea és poder oferir una eina col·laborativa potent i avançada als petits arxius històrics, que per ells mateixos no podrien mantenir, per

possibilitar la catalogació informatitzada, la digitalització, la preservació a llarg termini i la difusió en obert de la documentació que contenen. Això afavoreix l'accés a una documentació històrica molt difícil de consultar i suposa posar matèria primera a l'abast dels investigadors, principalment del camp de les humanitats, la principal motivació que té la Universitat per engegar aquest projecte, però també recupera per als ciutadans la memòria històrica.

A hores d'ara set arxius municipals, dos arxius d'institucions mèdiques i l'arxiu universitari, ja poden ser consultats des d'internet, amb la possibilitat d'accedir a més de 40.000 descripcions i prop de 13.000 documents digitalitzats. La tasca no ha fet més que començar i de cara al pròxim any ja hi ha interessades noves institucions, que s'aniran incorporant de forma gradual mitjançant convenis de col·laboració.

El programari sobre el qual corre

qual cosa permet evitar l'obsolescència tecnològica i assegura la interoperabilitat.

Ara la base tècnica està posada, i esperam que això animi a moltes institucions a implicar-se amb els seus arxius i donar-los la importància que mereixen i dotant-los del personal i el pressupost que necessiten.

* Director del servei de Biblioteca i Documentació de la UIB

TEMA

Un entorn protegit però per gaudir

La Serra de Tramuntana està declarada Patrimoni Mundial per la UNESCO en la categoria de Paisatge Cultural en reconeixement de la simbiosi entre l'acció de l'ésser humà i la natura realitzada durant segles, i que entre tots hem de gaudir i conservar.

La serra de Tramuntana: 10 anys de Patrimoni de la Humanitat

♦ Paula Nigorra Vaquer *

El 29 de juny de l'any 2011, a la seu de París de la UNESCO, el paisatge cultural de la serra de Tramuntana fou inscrit a la llista de patrimonis mundials. El principal motiu de distinció d'aquest entorn: la simbiosi mantinguda durant segles entre l'acció humana i el territori. Una

intervenció humana per convertir la Serra en habitable i explotable, però feta des del més estricte respecte pel territori. Les petjades que ha deixat aquest treball combinat entre els humans i la naturalesa conformen, precisament, el «paisatge cultural» del qual parla la UNESCO.

Ara, 10 anys després, s'està tramitant una proposta de llei des del Departament de Territori del Consell de Mallorca, en col·laboració

amb el Consorci Serra de Tramuntana, que pretén donar força normativa a l'estatus de Patrimoni Mundial de la Humanitat. Després de la fase de consulta pública s'ha obert un procés participatiu al voltant de la «proposta de Llei de protecció del paisatge cultural de la serra de Tramuntana» durant el qual es mantenen reunions amb diferents entitats. També es compta amb un comitè d'experts encarregat d'elaborar un estudi a partir d'indicadors, els resultats del qual es pu-

blicaran pròximament.

Per altra banda, una àmplia agenda d'actes commemoratius del 10è aniversari proposa activitats culturals, esportives, gastronòmiques, artístiques i infantils per a tot el 2021. Aquest tipus de propostes, així com una legislació que contribueixi a la preservació de l'entorn no tant des de la prohibició, si-

nó més aviat des de la regulació, la pedagogia i la creació de consciència, són claus perquè la Serra pugui conservar la simbiosi entre acció humana i natural que l'ha feta objecte de distinció i no es converteixi en un paisatge fòssil. La societat ha de poder participar de l'entorn de la serra de Tramuntana, l'ha de poder tenir a l'abast i conèixer-la, perquè no es pot estimar allò que no es coneix.

* Graduada en Història

TEMA

Futbolistes en femení

Si tot surt com toca, avui està previst que s'aprovi que el futbol femení sigui professional. La temporada vinent, ja existirà una lliga pròpia. Aquesta és l'excusa perfecta per recordar que fa 50 anys es va donar el primer campionat oficial de futbol femení a Mallorca.

Mig segle del primer campionat de futbol femení de Mallorca

♦ Manuel García Gargallo *

Enguany es compleixen cinquanta anys del primer campionat oficial de futbol femení jugat a Mallorca. Una fita oblidada que cal recuperar pel seu significat com a referent històric.

Els primers equips foren el CE Soledat i el CF Verge de Lluc, a fi-

nals de 1970. El primer durà poc; però el segon es convertí en l'equip referent de Mallorca i un dels millors d'Espanya. Arran això, des de principis de 1971 es jugaren partits a Palma en camps de primer nivell, com el Lluís Sitjar i l'Estadi Balear, més concebuts com a partits benèfics i d'exhibició, atesa la novetat, que amb voluntat de crear una competició ferma. El moviment s'estengué per tota l'Illa i nasqueren equips, de més o manco entitat,

fins a haver-n'hi prou per competir.

Així la Federació Balear va organitzar la primera lliga femenina de futbol. Es jugà del 16 al 30 de maig de 1971, amb tres equips de Palma (CF Verge de Lluc, CE Xile i Atlètic Coll) i tres de la Part Forana (CE Constància, CE Montaurà i UE Colònia). La final tingué lloc el 27 de juny al Lluís Sitjar entre Verge de Lluc i Constància, amb triomf de les primeres (3-2). Fou el primer torneig femení de Mallorca i les palmesanes les primeres campiones de la història.

Després de l'estiu el moviment es va anar desfent. Els equips anirien desapareixent i la lliga no va continuar la temporada següent. Només el CF Verge de Lluc va resistir en solitari com a baluard del futbol femení, però mancat de competidors i seguidors, fins a dissoldre's el 1973. Durant els anys vuitanta la competició femenina va re-

parèixer uns anys i el 1996 va refer-se definitivament, fins avui. Però aquelles jugadores de 1971, pioneres agosarades en un món totalment masculí i hostil, obriren un camí que després seria imparable. Fou un moviment mancat de prou suport social i poc organitzat, però un primer pas per a la incorporació de la dona a l'esport de competició, un fet avui plenament acceptat.

* Doctor en Història Contemporània (UB)

CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS

COORDINACIÓN

Sebastià Serra i Busquets

Antoni Vives Reus

Rafel Puigserver Pou (CEDOC-UIB)